
Nadační fond Neuron rozdál ceny a granty. Vědci z UK bodovali

Nadační fond Neuron rozdál ceny a granty. Vědci z UK bodovali

Světově uznávaní profesoři Vojtěch Rödl, Jan Vaňous, Jiří Vítek a Bedřich Velický získali Cenu Neuron 2013 za celoživotní dílo. Během své prezentace 5. listopadu v Malostranské besedě se shodli, že zásadní vliv na jejich kariéru měly inspirativní vědecké osobnosti, které během kariéry potkali.

Nadační fond udělil ceny za celoživotní dílo v oboru matematika (profesoru Vojtěchu Rödlovi), medicína (neuroradiologu Jiřímu Vítkovi) a ekonomie (profesoru Janu Vaňousovi). Cenu v oboru fyzika, která se udílela poprvé v historii, získal profesor Bedřich Velický, jenž jako jediný z oceněných žije v České republice a působí na Matematicko-fyzikální fakultě UK. V laudatiu na laureáta zdůraznil profesor Jiří Chýla tři dimenze působení profesora Velického – jeho výzkum polovodičů, neuspořádaných látek a kvantového transportu, jeho činnost pedagogickou a v neposlední řadě organizátorskou (podíl na listopadové transformaci Akademie věd a podnícení vzniku její grantové agentury).

„Teoretická fyzika pevných látek je tak trochu ve stínu,“ zahájil prezentaci profesor Velický a dodal: „Všichni znají pojmy, jako jsou černé díry z kosmologie, neutrino nebo Higgsův boson z teorie částic, ale kdo kdy slyšel emission, localisation? Nějak to lidi nezajímá, mně to přijde nepochopitelné, protože fyzika pevných látek se týká všech věcí, které nás obklopují, a přistupuje k nim jednotným způsobem, založeným na fyzikálních principech,“ posteskl si profesor Velický, jehož cílem je dosáhnout popisu nebo dokonce předpovědi různých pozorovaných jevů na základě standardního modelu pevných látek.

„Steve Weinberg, střeženec profesora Chýly, několikrát napsal, že tato práce není vůbec zajímavá, protože rovnice jsou známy, protože když cokoli vysvětlíte, tak to není objev, ale hříčka. Já jsem se celý život zabýval těmito hříčkami,“ vysvětlil přední odborník na neuspořádané systémy a nerovnovážné děje v pevných látkách. Laureát ceny publikoval více než 100 prací, na něž je více než 3500 odkazů v odborné literatuře.

Profesor Vojtěch Rödl je první český matematik, který byl pozván přednést jednu z hlavních plenárních přednášek na světovém kongresu matematiků, vyzdvihl při představování diskrétního matematika profesor Jaroslav Nešetřil. Absolvent Matematicko-fyzikální fakulty UK působí od roku 1987 v USA a přednáší na Emory University v Atlantě.

Nadační fond Neuron kromě udílení ocenění podpoří letos 4 miliony korun výzkum v oborech medicína, matematika, fyzika a ekonomie. Grant ve výši jednoho milionu získává v oboru ekonomie Ing. Filip Pertold, Ph.D., z CERGE-EI, společného pracoviště UK a AV ČR. Ing. Pertold se bude věnovat srovnání šancí matek získat zaměstnání v Česku a v Dánsku. Stejnou částku využije v oboru fyzika Ing. Michal Malinský, Ph.D., který zkoumá základní stavební kámen všech atomových jader – proton a jeho případnou omezenou životnost. V oboru matematika využije půl milionu korun teoretický informatik docent Mgr. Michal Koucký, Ph.D., na práci, která ukáže, jestli lze určitý matematický problém vůbec efektivně vyřešit. „Snažíme se ukázat, že je možné podporovat základní výzkum i bez papírování,“ uvedl na setkání známý mecenáš vědy Karel Janeček.